

HAKOM

HRVATSKA REGULATORNA
AGENCIJA ZA MREŽNE
DJELATNOSTI

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Priručnik za nositelje projekata izgradnje širokopojasne infrastrukture nove generacije

1. Uvod
2. Što je Okvirni Program
3. Pitanja i odgovori
4. Korištene kratice

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti

Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
10110 Zagreb,

Telefonski brojevi:

Tel. + 385 (0)1 700 70 07

Fax. + 385 (0)1 700 70 70

Uvod

Ovaj priručnik je namijenjen svim potencijalnim nositeljima projekta na lokalnoj i regionalnoj razini koji žele sufinancirati svoje projekte širokopojasne mreže iz ESI sredstava. Priručnikom se približava sadržaj Okvirnog nacionalnog programa za razvoj pristupne širokopojasne infrastrukture sljedeće generacije (NGA) u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja od strane operatora i pružatelja usluga na tržištu (Okvirni program) uz upućivanje na pravila kojih je potrebno pridržavati se te iznošenjem praktičnih naputka i preporuka za uspješnu pripremu, provedbu i nadzor projekata.

Što je Okvirni program?

Okvirni program predstavlja odobrenu shemu dodjele državnih potpora za projekte poticane izgradnje širokopojasne infrastrukture sufinancirane javnim sredstvima.

Okvirni program predstavlja formalni okvir pravila koja su obvezna za sve projekte poticane izgradnje širokopojasne infrastrukture sljedeće generacije sufinancirane javnim sredstvima.

Doseg Okvirnog programa

Predviđeno je da će Okvirnim programom biti obuhvaćeno do 70% stanovništva Republike Hrvatske koje živi u tzv. NGA bijelima područjima, većinom u ruralnim i sub-urbanim područjima.

Financijska sredstva za provedbu Okvirnog programa

IKT predstavlja jedan od četiriju tematskih ciljeva EFRR-a, kojim se podupire uvođenje mreža sljedeće generacije u svim vrstama regija na razini EU:

Financijska sredstva za provedbu ovog okvirnog programa osigurana su unutar investicijskog prioriteta 2a *Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije* OPKK-a. za razdoblje 2014. – 2020.

Ukupna procijenjena maksimalna financijska sredstva na nacionalnoj razini za Okvirni program iznose 258 milijuna EUR, od čega će se 123,2 milijuna EUR financirati iz EFRR sredstava, a preostalih 134,8 milijuna EUR bit će pokriveno zajmom EIB-a. Oba izvora financijskih sredstava (EFRR i zajam EIB-a) kombinirati će se prilikom dodjele bespovratnih sredstva nositeljima projekta. Osim javnih sredstava (iz EFRR-a i zajma EIB-a), očekuje se da i značajan doprinos privatnih sredstava u sufinanciranju NGA širokopojasnih mreža od strane mrežnih operatora.

Dionici Okvirnog programa:

NOSITELJ OKVIRNOG PROGRAMA - Javno tijelo koje koordinira provedbu Okvirnog programa na nacionalnoj razini te nadzire sukladnost pojedinačnih projekata s Okvirnim programom, kao odobrenim programom državnih potpora. Odlukom Vlade nositeljem programa određen je HAKOM.

NOSITELJI PROJEKTA - Lokalna i regionalna javna tijela s ključnom ulogom u uvođenju mreža sljedeće generacije (NGN) i u ruralnim i u urbanim područjima – predlažu projekte izgradnje širokopojasne infrastrukture za financiranje ESI sredstvima

KORISNICI PROJEKTA - nositelji projekta čiji su projekti odabrani za financiranje ESI sredstvima i s kojima je potpisan Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

KORISNICI POTPORA - Odabrani mrežni operator. Neizravni korisnici bit će operatori elektroničkih komunikacija koji se koriste novom mrežom za pružanje maloprodajnih usluga krajnjim korisnicima te sami krajnji korisnici

SUSTAV UPRAVLJANJA I KONTROLE - tijela zadužena za upravljanje i korištenje ESI sredstava u razdoblju 2014. -2020.

Što se postiže Okvirnim programom?

U skladu sa strategijom Europa 2020. usmjerenom na pojačani rast, Digitalnim programom za Europu i hrvatskom Strategijom razvoja širokopojasnog pristupa 2016-2020, Hrvatska želi postupno uvesti mreže NGA u cijeloj zemlji na bijelim područjima NGA, s brzinom preuzimanja od najmanje 40 Mbit/s i brzinom učitavanja od najmanje 5 Mbit/s.

Projektima poticane izgradnje širokopojasne infrastrukture sljedeće generacije osigurava se otvoreni pristup kvalitetnoj i cjenovno dostupnoj mrežnoj infrastrukturi na svim područjima RH kao ključan element učinkovitog pružanja kvalitetnih javnih usluga, sprečavanja depopulacije i premještanja gospodarske aktivnosti, promicanja društvenog i gospodarskog razvoja te povećanja kulturnog i političkog sudjelovanja.

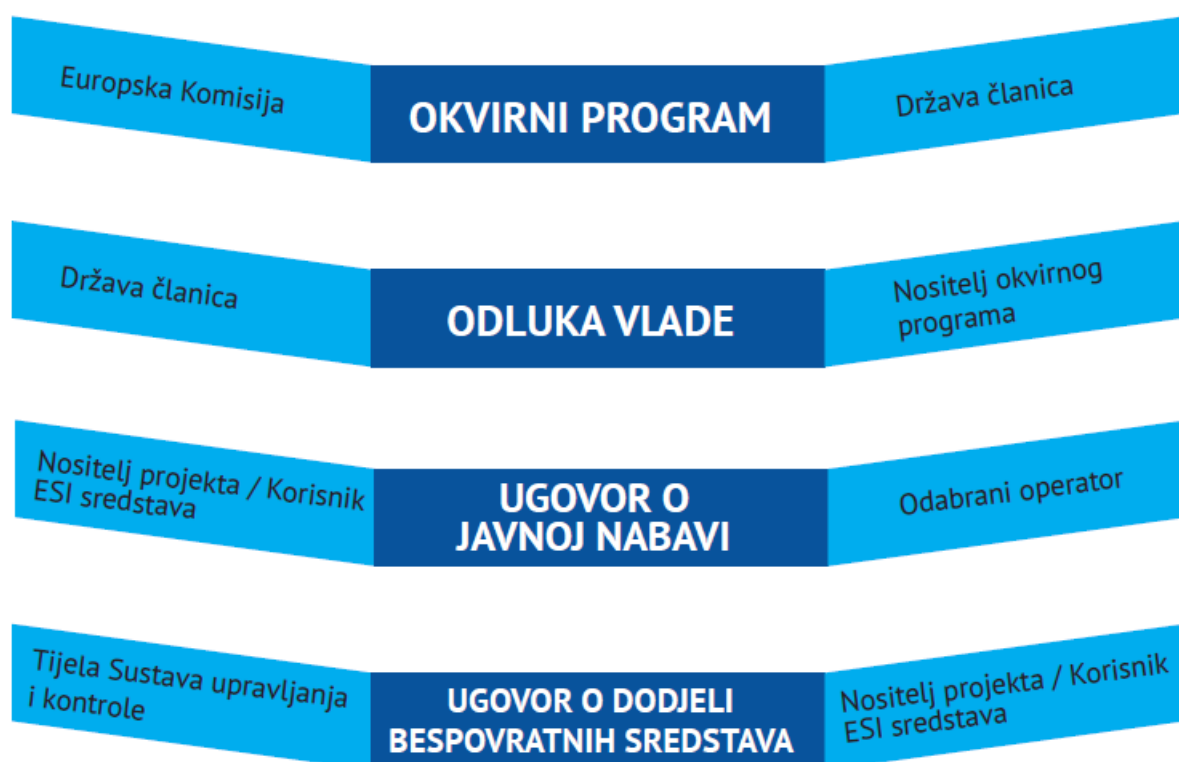
Ključne faze i ishodi u pripremi i provedbi projekta izgradnje širokopojasne infrastrukture:

FAZA	ISHODI
Pretpripremne aktivnosti	Izrađena studija izvodljivosti
Izrada nacrt PRŠI-ja	Izrađen preliminaran nacrt PRŠI-ja temeljem početne provjere sukladnosti NOP-a
Javna rasprava	Verificiran preliminaran obuhvat projekta Dostavljene smjernice za poboljšanje nacrt PRŠI
Odluka o pokretanju projekta	Odobrena konačna verzija PRŠI-ja od strane NOP-a
Javna nabava	Potpisan ugovor o javnoj nabavi s odabranim ponuditeljem
Prijava za sufinanciranje projekta unutar OPKK-a	Potpisan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava
Projektiranje mreža i ishođenje potrebnih dozvola i suglasnosti	Ishođene dozvole i suglasnosti, Izrađen projekt mreže
Izgradnja mreže, inicijalni postupak provjere potpora	Izgrađena mreža Povraćen iznos prekomjerno isplaćenih potpora (ukoliko je primjenjivo)
Odobrenje veleprodajnih uvjeta i naknada	Odobreni veleprodajni uvjeti i naknade
Praćenje i izvješćivanje o provedbi projekta	Ažurirani podaci o projektu
Naknadna provjera potpora	Povraćen iznos prekomjerno isplaćenih potpora (ukoliko je primjenjivo)

Pravila Okvirnog programa

Sva navedena strukturna pravila Okvirnog programa biti će na odgovarajući način ugrađene u ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava s NP-ovima, uz relevantne odredbe vezane uz sufinansiranje sredstvima ESI fondova, te ugovorima o javnoj nabavi s operatorima mreža izgrađenih uz potpore.

Kroz PRŠI se utvrđuju detaljne specifikacije projekta (zašto je odabrana određena intervencija, zašto je javna intervencija potrebna te na kojoj razini) i precizno formuliraju svi zahtjevi koje izgrađene širokopojasne mreže moraju zadovoljiti temeljem strukturnih pravila i dodatno utvrđenih lokalnih potreba. Isti zahtjevi koje NP-ovi moraju osigurati u investicijskoj i operativnoj fazi projekata potom se ugrađuju u odredbe Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Kroz razradu predmeta javne nabave za odabir operatora u investicijskom modelu A i C, NP-ovi prenose zahtjeve utvrđene u PRŠI-ju na operatore mreža te se ti zahtjevi naknadno specificiraju ugovorom o javnoj nabavi koji će biti sklopljen s odabranim operatorom.

Pitanja i odgovori

Kako započeti s pripremom projekta?

Potrebno je preliminarno analizirati mogućnosti provedbe projekta unutar Okvirnog programa na određenom ciljanom području (području pojedinačnog JLS-a ili više susjednih JLS-ova).

U ovoj fazi morate razmotriti sljedeća ključna strateška pitanja:

1. Odabir vrste infrastrukture

Je li cilj uvesti novu širokopojasnu infrastrukturu prilagođenu budućim potrebama ili bi bilo dovoljno modernizirati postojeću infrastrukturu, uzimajući u obzir prednosti i nedostatke dvaju odabira?

2. Odabir investicijskog modela

Koju ulogu želite imati u pogledu provedbe i funkcioniranja infrastrukture te vlasništva nad njom i upravljanja njome?

3. Odabir poslovnog modela

Treba li se odlučiti za vertikalno integrirani mrežni model ili model otvorenog pristupa mreži? Koji će vjerojatnije najviše povećati financijsku održivost projekta, kako financirati daljnje širenje pokrivenosti širokopojasnim uslugama, kako potaknuti konkurentnost te, što je najvažnije, kako potaknuti društveno-gospodarski razvoj zajednice?

Analiza mogućnosti provedbe treba biti sadržana u formi studije izvodljivosti.

Na koji način formulirati ciljeve koje ostvarujete vašim projektom?

Glavni cilj širokopojasnih ulaganja je promicanje održivog gospodarskog razvoja i rasta kroz povećanu pokrivenost i dostupnost širokopojasnih usluga. Ulaganje je opravdano samo u slučajevima kada nema dovoljne prisutnosti ili nije osiguran dostatan pristup odgovarajućoj infrastrukturi, što rezultira visokim cijenama i/ili niskom kvalitetom usluga.

Vaša širokopojasna ulaganja moraju svakako pridonositi nekim (ili svim) navedenim specifičnijim ciljevima:

- poboljšanje pristupa Internetu i e-uslugama za kućanstva;
- razvoj novih profesionalnih mogućnosti za tvrtke;
- poticanje inovacija (novih i postojećih tvrtki);

- osiguranje jednakosti širokopojasnog pristupa u ruralnim područjima i smanjenje digitalnog jaza;
- povećanje produktivnosti za tvrtke kroz korištenje IKT-a;
- jačanje rasta i razvoja poduzetnika početnika;
- promicanje učinkovitosti javnih usluga putem e-uprave;
- olakšavanje pružanje pouzdanih javnih usluga: e-zdravstvo, e-obrazovanje, e-učenje, e-trgovina, e-kulture;
- jačanje konkurencije na tržištu telekomunikacijskih usluga.

Ciljeve vašeg projekta trebate povezati sa specifičnim ciljevima EU Digitalne agende i Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj.

Društvene, demografske i ekonomske koristi vašeg projekta i doprinos utvrđenim ciljevima procjenjivat će se u fazi odabira projekta za financiranje ESI sredstvima.

Za vaš projekt morat ćete najmanje odrediti doprinos za ostvarenje relevantnih pokazatelja Prioritetne osi 2. Informacijske i komunikacijske tehnologije OPKK.

Koji je preporučeni sadržaj studije izvodljivosti?

Preporuka je da studija sadrži najmanje sljedeće cjeline:

- analizu demografskog, socijalnog i gospodarskog stanja na ciljanom području (na temelju dostupnih statističkih podataka te podataka dostupnih unutar tijela JLS-ova i/ili JRS-ova)
- preliminarnu analizu stanja postojeće širokopojasne infrastrukture i mreža te usluga koje nude operatori (na temelju inicijalnih podataka iz Priloga E ovog dokumenta te podataka iz HAKOM-ove aplikacije PPDŠP)
- opis povezanosti lokalnih i regionalnih (županijskih) strateških ciljeva s koristima koje donosi izgradnja NGA širokopojasne infrastrukture
- preliminarnu analizu infrastrukturnih i tehnoloških opcija izgradnje NGA širokopojasne infrastrukture, uz analizu mogućnosti korištenja postojeće infrastrukture
- preliminarnu analizu financijskih aspekata implementacije pojedinih infrastrukturnih i tehnoloških opcija te investicijskih modela
- analizu stanja relevantnih strateških razvojnih dokumenata i dokumenata prostornog uređenja na lokalnoj razini te identifikaciju potrebnih izmjena i/ili nadopuna s obzirom na projekte izgradnje širokopojasne infrastrukture.

Već u ovoj fazi trebali biste se konzultirati s NOP-om i s operatorima oko njihovih planova izgradnje NGA širokopojasne infrastrukture na području pod upravom JLS-ova/JRS-ova. Na temelju rezultata jedne (ili više studija izvodljivosti) odabire se najbolje rješenje za izvedbu projekta izgradnje NGA širokopojasne infrastrukture i specificira kroz PRŠI.

Koje su prednosti udruživanja više JLS u obuhvat područja projekta?

Plan za širokopojasni pristup mora biti osmišljen na način da je u skladu s potrebama područja.

Suradujte sa susjednim jedinicama lokalne samouprave. Udruživanjem i lokalnom suradnjom u planiranju i uvođenju širokopojasnog pristupa postiže se znatna korist, i u pogledu veličine (ekonomija razmjera, postizanje ugovorne moći, standardizirana poslovna i tehnička sučelja) i u pogledu međusobne podrške (u praktičnom djelovanju plana i u akcijskom planu). Udruženjem (ili uskom suradnjom) malih općinskih i regionalnih mreža možete stvoriti većeg igrača s kapilarnom infrastrukturom kao imovinom, većom ugovornom moći te jedinstvenom kontaktnom točkom prema tržištu. Uz integriranu infrastrukturu lakše je iznajmiti svjetlovodne niti (mogli bi se ponuditi dugi neprekinuti nizovi umjesto kratkih nepovezanih sekcija), povećavajući tako potencijal za stvaranje prihoda.

Kad je riječ o privlačenju operatora mreži, uz udruženje mreža lakše je povezati se s velikim podatkovnim centrima i centrima za međusobno povezivanje u velikim gradovima, gdje operatori potom mogu postići povezivost sa svim mrežama u „udruženju”, smanjujući tako rizik „prazne mreže” te umjesto toga povećavajući konkurentnost na razini usluge.

Osim toga mnogi postupci administrativnog poslovanja i upravljanja (uključujući prodaju i promidžbu) mogli bi se centralizirati kako bi se optimizirala uporaba resursa, pojednostavnilo djelovanje te osigurala kvaliteta.

Kako se utvrđuje optimalni prostorni obuhvat projekta?

Prostorni obuhvat projekta u praksi bi trebao biti vezan uz područja kojima upravljaju JLS-ovi u svojstvu nositelja projekata. Zbog malog broja potencijalnih korisnika i veličine telekomunikacijske mreže na području JLS-ova koji su smješteni u bijelim područjima, takvi manji JLS-ovi ne predstavljaju održive projektne cjeline u ekonomskom smislu, stoga je preporuka da pojedinačni projekt obuhvati više susjednih manjih JLS-ova.

Preporuke za definiranje optimalnog prostornog obuhvata projekta su sljedeće:

- **Administrativno-upravna cjelovitost** – projekt treba obuhvatiti cijelo područje pojedinačnog JLS-a, budući da se time postiže podudarnost prostornog obuhvata s organizacijskim aspektima projekta, odnosno potrebom da sami JLS-ovi budu

nositelji projekata (budući da najbolje poznaju prilike i potrebe na području koje obuhvaća određeni JLS).

- **Broj potencijalnih korisnika u projektu** – preporučljivo je da pojedinačni projekti obuhvaćaju do 10.000 potencijalnih korisnika, što u praksi prosječno odgovara broju do 25.000 stanovnika na ciljanom prostoru obuhvata projekta.

Ovakvim pristupom moguće je optimizirati projekt s obzirom na:

- **potrebni iznos državnih potpora** - u manjim projektima potrebni jedinični iznosi potpora po potencijalnom korisniku mogli bi biti neproporcionalno veliki, zbog izostanka učinaka ekonomije razmjera
- **postizanje zadovoljavajućeg interesa operatora za sudjelovanje u projektima** i time postizanje kompetitivnosti postupka odabira operatora (vrijedi za investicijske modele A i C) - u manjim projektima, zbog malog potencijalnog broja korisnika, operatori mogu pokazati slabiji interes za sudjelovanjem i time smanjiti kompetitivnost postupka odabira operatora

ograničeno vrijeme provedbe projekta (vrijeme potrebno za završetak izgradnje širokopojasne infrastrukture i početak pružanja usluga), budući da je poželjno izgradnju mreže završiti u razdoblju od najviše 2 godine.

Što je PRŠI?

PRŠI predstavlja projektni plan odnosno formalni dokument kojim se detaljno specificira pojedinačni projekt, prvenstveno za provjeru njegove usklađenosti sa relevantnim strateškim i zakonodavnim okvirom. Podaci izloženi u PRŠI-ju predstavljaju osnovu za pripremu projektnog prijedloga za financiranje ESI sredstvima.

Koje tematske cjeline PRŠI nužno mora imati za provjeru sukladnosti s pravilima Okvirnog programa?

PRŠI mora sadržavati barem sljedeće podatke i tematske cjeline:

- definirano tijelo javne uprave koje će biti NP
- definiran prostorni obuhvat projekta u smislu obuhvaćenih administrativno-upravnih i/ili statističkih jedinica (županija, gradova ili općina, naselja), neovisno o konačnim ciljanim područjima implementacije širokopojasne infrastrukture unutar projekta (prema rezultatima postupka mapiranja)
- analizu stanja postojeće širokopojasne infrastrukture te dostupnosti i ponude usluga za pojedine kategorije krajnjih korisnika
- rezultate drugog postupka mapiranja, na temelju popisa iz Priloga E i podataka dostupnih u PPDŠP-u HAKOM-a, na adresnoj, odnosno razini naselja
- definirana ciljana područja provedbe projekta, zajedno s lokacijama svih potencijalnih korisnika koji moraju biti obuhvaćeni mrežom građenom uz potpore
- definiranu lokaciju jedne ili više demarkacijskih točaka prema agregacijskoj mreži
- podatke o postojećoj infrastrukturi koja može biti korištena u projektu
- detaljniju analizu demografskih, socijalnih i gospodarskih koristi koje projekt donosi unutar ciljanih područja provedbe projekta (prema rezultatima studije izvodljivosti)
- definiran investicijski model, zajedno s preliminarnim poslovnim planovima u slučajevima investicijskih modela B i C
- analizu potražnje na ciljanom području provedbe projekta, prema kategorijama korisnika (privatni, poslovni i javni), koja može biti popraćena rezultatima odgovarajućeg anketnog ispitivanja korisnika, ukoliko je isto bilo provedeno
- specifikaciju zahtijevane minimalne razine pruženih maloprodajnih usluga, u pogledu kvalitete (brzina pristupa po kategorijama korisnika) i cijena (pri čemu iste mogu biti referencirane prema odgovarajućim tržišnim vrijednostima ili prosjecima)
- navedena cjelina mora biti uključena i kod investicijskih modela B i C koji se temelje na veleprodajnom poslovnom modelu, budući da planiranje tehničkih osobina i kapaciteta mreže na veleprodajnoj razini mora biti povezano s uslugama koje će se pružati na maloprodajnoj razini.

- iznos sufinanciranja iz ESI fondova (uključujući i iznos sredstava iz nacionalnog udjela sufinanciranja), predviđeni iznos sredstava potrebnih za predfinanciranje projekta i predviđeni iznos sredstava privatnih operatora koji će biti osiguran za sufinanciranje investicijskih troškova i/ili pokrivanje troškova predfinanciranja projekta
- organizacijski plan provedbe projekta, uključujući i podjelu odgovornosti između NP-a i privatnog operatora, ovisno o odabranom investicijskom modelu
- okvirnu analizu svih rizika koji mogu utjecati na provedbu projekta
- okvirni vremenski plan provedbe projekta

PRŠI određuje sljedeće bitne odrednice projekta:

- nositelj projekta (NP)
- prostorni obuhvat projekta (obuhvaćeni JLS-ovi)
- socioekonomski kontekst
- odbrani investicijski model u projektu
- inicijalno određivanje boja (inicijalno mapiranje)
- okvirni financijski i organizacijski plan provedbe projekta

Koji su postojeći investicijski modeli primjenjivi u projektima izgradnje širokopojasne infrastrukture?

Model A – privatni DBO model

U investicijskom modelu A odgovornost za projektiranje, izgradnju i operativni rad mreže prepušta se privatnom operatoru pri čemu izgrađena mreža ostaje u vlasništvu tog operatora. Projektiranje mreže ovdje označava postupak izrade detaljnih tehničkih specifikacija zahvata izgradnje mreže prema mjerodavnim propisima, a na temelju općih specifikacija koje izrađuje nositelj projekta (najmanje uključuju traženu razinu širokopojasnog pristupa koji mora biti osiguran na zemljopisnom obuhvatu ciljanog područja). Investicijski model A odabire se u slučajevima u kojima NP nije u mogućnosti i/ili nema dostatno znanje i kapacitete za provedbu potrebnih aktivnosti na projektiranju, izgradnji i održavanju mreže. Također, s obzirom na investicijske troškove i potrebne iznose potpora u projektima, investicijski model A može se izabrati u slučajevima u kojima je racionalnije osloniti se na znanja i iskustvo

privatnih operatora te njihovu postojeću mrežnu infrastrukturu. Pri tome je bitno da prednost, koju se ovim investicijskim modelom daje pojedinačnom privatnom operatoru, ne poremeti natjecanje operatora na tržištu elektroničkih komunikacija, što je osigurano definiranjem relevantnih veleprodajnih uvjeta pristupa mreži.

Model B – javni DBO model

Model B odnosi se na investicijski model u kojem je odgovornost za projektiranje te izgradnju i upravljanje mrežom na nositeljima projekta te izgrađena mreža ostaje u trajnom javnom vlasništvu. Iako su tijela javne vlasti, kao NP-ovi, u potpunosti odgovorna za provedbu projekta po modelu B, u pojedinim aktivnostima mogu biti angažirane specijalizirane privatne tvrtke (zbog nedostatka administrativnih kapaciteta i/ili stručnih znanja u tijelima javne vlasti). Također, i za poslove održavanja i upravljanja mrežom u modelu B mogu biti angažirane privatne tvrtke, pri čemu je bitno da, kod upravljanja, privatne tvrtke ne dobiju pravo prikupljanja naknada od krajnjih korisnika mreže (budući da bi takav pristup imao obilježja koncesije). Primjena modela B podložna je općim ograničenjima koje uključuju:

- (i) obvezu operatora javne mreže prema modelu B da posluje po veleprodajnom poslovnom modelu i nudi veleprodajne usluge pristupa mreži izgrađenoj uz potpore;
- (ii) ograničenje poslovanja operatora na područja izvan komercijalno atraktivnih područja;
- (iii) ispunjavanje neprofitne obveze te
- (iv) obvezu računovodstvenog razdvajanja sredstava za upravljanje mrežom od sredstava koja se koriste za provođenje ostalih aktivnosti iz djelokruga odgovornosti tijela javne vlasti. Iznimno, operator javne mreže smije pružati usluge krajnjim korisnicima, ukoliko isti spadaju u skupinu javnih korisnika (javna tijela i institucije JLS-ova, JRS-ova te podružnice tijela ili institucija), budući da u tim slučajevima pružanje usluga predstavlja javni interes i može biti, između ostalog, jedan od razloga pokretanja projekta.

Model C – javno-privatno partnerstvo

Javno-privatno partnerstvo, kao investicijski model C, općenito kombinira pojedinačne prednosti investicijskih modela A i B. U kontekstu projekata izgradnje širokopojasne infrastrukture privatni partner u modelu JPP-a može preuzeti odgovornost za projektiranje, izgradnju, upravljanje i održavanje mreže, te također dijelom sufinancirati izgradnju mreže (preostali dio financiranja mreže osigurava javni partner kroz državne potpore). Izgrađena mreža, nakon proteka razdoblja trajanja ugovora o JPP-u, a najkasnije nakon 40 godina, vraća se u javno vlasništvo.

Zadržavanje izgrađene mreže u javnom vlasništvu prednost je u odnosu na investicijski model A. Osnovne prednosti u odnosu na model B općenito obuhvaćaju niže javne investicijske troškove (zbog participacije privatnog partnera) te potrebu za manjim operativnim kapacitetima u tijelima NP-ova, budući da se odgovornosti za projektiranje, upravljanje i održavanje mreže mogu povjeriti privatnom partneru u JPP-u. Prilikom odabira ovog modela potrebno je provjeriti da li su, dugoročno, javni troškovi vezani uz izvedbu projekta po modelu JPP-a manji od troškova izvedbe projekta po modelu B. Takva analiza izražena je kroz tzv. **komparator troškova javnog sektora**, odnosno detaljnu analizu kojom se provjerava prikladnost primjene modela JPP-a u odnosu na javni model izgradnje i održavanja mreže. Izgrađenim mrežama po modelu C mora se upravljati isključivo po veleprodajnom modelu, prema kojem operator mreže ne smije nuditi svoje usluge na maloprodajnom tržištu korisnicima koji se nalaze na području pokrivanja mreže izgrađene u projektu.

Nikakve detaljne odredbe vezane uz formu JPP-a kod izgradnje širokopoljasne infrastrukture nisu propisane te se ostavlja mogućnost NP-ovima da samostalno prilagode model JPP-a, sukladno potrebama projekta i lokalnim prilikama.

Postoje li pravila koje je potrebno slijediti prilikom odabira investicijskog modela?

Ostavlja vam se mogućnost da samostalno odaberete investicijski model za pojedinačni projekt, temeljem procjene postojećih resursa na području obuhvata vašeg projekta, kompetencija osoblja i ekonomskih okolnosti. Ipak, morate voditi računa da odabir investicijskog modela uvjetuje primjenu određenih aspekata strukturnih pravila Okvirnog programa.

Kako se provodi postupak javne rasprave?

Postupak javne rasprave provodi se objavom Odluke o pokretanju druge javne rasprave za pojedinačni projekt s nacrtom PRŠI-ja na vašim mrežnim stranicama te na mrežnim stranicama NOP-a, kako bi informacija bila dostupna širem krugu zainteresiranih sudionika (prije svega svim operatorima kao potencijalnim partnerima u projektu). Postupak traje najmanje 30 dana od dana objave tijekom kojih se zaprimaju primjedbe svih zainteresiranih dionika.

Kako se određuju ciljana područja za financiranje?

Tijekom 2013. godine HAKOM je započeo s procesom prikupljanja podataka o stanju dostupnosti osnovnog i NGA širokopoljasnog pristupa od svih operatora koji su aktivni na tržištu elektroničkih komunikacija u Republici Hrvatskoj te se ovi podaci redovito

nadopunjavaju svaka tri mjeseca. Za preliminarno utvrđivanje prihvatljivosti područja zahvata vašeg projekta potrebno je:

Za ruralna područja i manja naselja:

- a) sagledati inicijalni popis boja područja na razini naselja u Republici Hrvatskoj koji e sadržan u **Prilogu E** Okvirnog programa.

Za veća naselja s istovremenim supostojanjem područja različitih boja:

- b) konzultirati HAKOM te pretražiti stanje dostupnosti usluga širokopojasnog pristupa korištenjem geo-informacijske aplikacije HAKOM-a (PPDŠP) s podacima koji su strukturirani na nižoj adresnoj razini, po ulicama i kućnim brojevima, a koji omogućuje veću preciznost kod određivanja boja područja. Ova aplikacija omogućuje pretraživanje stanja dostupnosti usluga na ciljanom području zahvata projekta.

Postupak određivanja boja na adresnoj razini ulica i kućnih brojeva bit će potrebno provesti u većim naseljima u kojima se obično pojavljuje heterogenost boja, tj. u većim naseljima.

Što znače boje područja?

Područje se određuje prema postojećem ili očekivanom budućem statusu uvođenja NGA pristupne širokopojasne infrastrukture, čime se definira stanje na tržištu i za osnovne širokopojasne mreže i za širokopojasne pristupne mreže sljedeće generacije.

Bijela NGA područja - područja u kojima ne postoji odgovarajuća pristupna širokopojasna pristupna infrastruktura sljedeće generacije (NGA) te niti jedan operator ne planira graditi širokopojasnu infrastrukturu u iduće tri godine.

Siva NGA područja - područja u kojima postoji širokopojasna pristupna mreža sljedeće generacije (NGA) jednog operatora te niti jedan drugi operator ne planira graditi dodatnu mrežu u iduće tri godine.

Crna NGA područja - područja u kojima postoje barem dvije širokopojasne pristupne mreže sljedeće generacije (NGA) koje pripadaju dvama različitim operatorima (ili će barem dvije mreže biti izgrađene u iduće tri godine).

Primjena državnih potpora unutar ONP-a opravdana je u bijelim područjima, može biti uvjetno opravdana državnim potporama u sivim područjima, ali kroz postupak prijave državnih potpora izvan ONP-a, dok u crnim područjima primjena potpora općenito nije opravdana.

Kada se provodi druga javna rasprava?

Javnu raspravu potrebno je provesti prije početka provedbe projekta, odnosno prije dostave završne verzije PRŠI-ja NOP-u na odobrenje.

Zašto je potrebno provesti javnu raspravu?

Ciljevi javne rasprave je pribaviti mišljenja svih zainteresiranih strana, prije svega od operatora na tržištu i korisnika usluga, vezana uz određeni projekt poticane izgradnje širokopojasne infrastrukture u sklopu Okvirnog programa sa svrhom:

- Unaprjeđenja sveukupne kvalitete projekta poticane izgradnje NGA širokopojasne infrastrukture te verifikacija odabranog investicijskog i poslovnog modela
- Konačnog utvrđivanja obuhvata projekta kroz verifikaciju inicijalno određenih boja područja u drugom postupku mapiranja koje se temelji na zaprimljenim komentarima operatora tijekom javne rasprave, vezanih uz stanje njihove postojeće mrežne infrastrukture i njihovih budućih planova ulaganja (u sljedeće tri godine) te utvrđivanje
- Procjene interesa mrežnih operatora za ulaganje u NGA širokopojasnu infrastrukturu u ciljanom području za utvrđivanje potencijalnog privatnog udjela sufinansiranja
- Dobivanja informacija o slobodnim kapacitetima postojeće infrastrukture čime je moguće izbjeći nepotrebne troškove izgradnje nove elektroničke komunikacijske infrastrukture uz uključivanje uvjeta i naknade za korištenje i pristup infrastrukturi.
- Stavljanja na uvid podataka o postojećoj infrastrukturi u javnom vlasništvu koja također može biti korištena za izgradnju mreža u sklopu projekata uz uključivanje uvjeta i naknada za korištenje i pristup javnoj infrastrukturi
- Upoznavanja potencijalnih operatora na očekivanu strukturu i razinu NGA maloprodajnih paketa koji trebaju biti podržani na mrežama izgrađenim u sklopu projekta kako bi bili u prilici izraziti svoje primjedbe i komentare na očekivane maloprodajne usluge
- Poboljšanje kvalitete kriterija dodjele koji će se primjenjivati u postupku odabira ekonomski najpovoljnije ponude

Što činiti s primjedbama zaprimljenim tijekom javne rasprave?

Primjedbe zaprimljene tijekom javne rasprave trebete na odgovarajući način uzeti u obzir prilikom izrade konačne verzije Plana razvoja širokopojasne infrastrukture (PRŠI-ja). Provjeru na koji način ste uzeli u obzir primjedbe vršit će NOP prilikom postupka odobrenja PRŠI-ja.

Što je ključni ishod javne rasprave?

Provedbom drugog postupka javne rasprave inicijalno određene boje područja, uključujući i ciljana područja obuhvata projekta, bit će verificirani, sukladno odgovorima i primjedbama zaprimljenih od strane operatora. Time se, po okončanju javne rasprave, formira konačni popis boja na području obuhvata projekta, uključujući i popis područja na kojima je opravdano provoditi projekt.

Kada je potrebno korigirati inicijalno određene boje područja?

- Ukoliko je pojedini operator tijekom javne rasprave naveo dostupnost vlastite NGA širokopojasne mreže (a ista dostupnost nije, iz bilo kojeg razloga, bila označena u inicijalnom popisu uz Okvirni program ili kroz HAKOM-ov PPDŠP), što nalaže promjenu boje određenog područja u odnosu na inicijalno određene boje
- ukoliko je pojedini operator tijekom javne rasprave najavio ulaganja u NGA mrežu u određenom dijelu ciljanih područja projekta u sljedeće tri godine (zbog toga će za ta područja biti određena druga boja – npr. planirana izgradnja NGA mreže u inicijalno određenom bijelom području rezultirat će promjenom boje tog područja u sivu)

Kako se provjerava vjerodostojnost NGA investicijskih planova operatora na određenom ciljanom području projekta?

Uz najave ulaganja, operatori su obvezni specificirati barem sljedeće podatke:

- planirani zemljopisni obuhvat NGA mreže koju planiraju graditi (poželjno na adresnoj razini s obzirom na potencijalne korisnike na ciljanom području, uključujući privatne, poslovne i javne korisnike)
- planirano infrastrukturno i tehnološko rješenje za mrežu putem koje planiraju pružati NGA usluge krajnjim korisnicima
- iznose planirane investicije u izgradnju NGA mreže, uključujući i izvore financiranja
- strukturu i cijene planiranih maloprodajnih paketa koji će biti ponuđeni krajnjim korisnicima, ukoliko će operator nuditi usluge i na maloprodajnom tržištu – ovaj dio specifikacije minimalno se treba referirati na postojeće dostupne maloprodajne pakete na tržištu – ukoliko operatori nisu spremni podatke o maloprodajnim paketima iznijeti tijekom postupka javne rasprave
- planirane usluge i uvjete veleprodajnog pristupa mreži za ostale operatore

U slučaju nemogućnosti da samostalno procijenite da li najavljena ulaganja operatora opravdavaju promjenu boje određenog područja (npr. zbog nepotpunih podataka koje sudostavili operatori i/ili sumnje u pouzdanost tih podataka), trebate se konzultirati s NOP-om. Na osnovi konzultacija s NOP-om, donijet ćete konačnu odluku u pogledu određivanja i verifikacije boje predmetnog područja na kojem je operator najavio ulaganja.

Kada se vrši procjena PRŠI-ja?

Zreli nacrt PRŠI-ja služi kao podloga za provođenje postupka javne rasprave, a prethodno ga morate dostaviti NOP-u na provjeru usklađenosti sa strukturnim pravilima Okvirnog programa. NOP je dužan navedene preliminarnе provjere obaviti u roku od najviše 30 dana, te vas o svim primjedbama obavijestiti, s ciljem da iste budu uvažene kroz izmjene i nadopune nacrta PRŠI-ja prije upućivanja u javnu raspravu.

U usporedbi s nacrtom PRŠI-ja, konačna verzija PRŠI-ja treba sadržavati sve naznačene podatke i cjeline, s uvrštenim verificiranim podacima kroz postupak javne rasprave. Možete napraviti izmjene i/ili nadopune PRŠI-ja nakon provedbe javne rasprave, a na temelju svih razumnih i opravdanih primjedaba i komentara operatora ili drugih dionika projekta, ako smatrate da takve izmjene i/ili nadopune mogu poboljšati provedbu projekta.

Po okončanju javne rasprave, konačni nacrt PRŠI-ja se upućuje na odobrenje NOP-u.

Što podrazumijeva osiguranje veleprodajnih uvjeta pristupa mreži?

Odabrani operator mreže ima obvezu osigurati veleprodajni pristup pasivnoj mrežnoj infrastrukturi (kabelskoj kanalizaciji, nadzemnim stupovima, neosvijetljenim nitima i prostoru u uličnim kabinetima) svim gospodarskim subjektima te ista mora biti vremenski neograničena.

Propisani veleprodajni uvjeti pristupa mreži odnose se na svu novoizgrađenu infrastrukturu u sklopu projekta, na postojeću infrastrukturu koja se koristi u projektu te na sve ostale dijelove mreže koji su povezani s novoizgrađenom ili postojećom infrastrukturom u projektu, a koji su funkcionalno nužni za pružanje zahtijevanih veleprodajnih usluga.

Obzirom na primijenjena infrastrukturna rješenja i mnoštvo postojećih tehnoloških rješenja širokopojsnog pristupa, postoje različite varijante učinkovitog veleprodajnog pristupa subvencioniranoj mreži, navedene u sljedećoj tablici:

TEHNOLOGIJA

OBVEZNE USLUGE VELEPRODAJNOG PRISTUPA

FTTH

Pristup kabelskoj kanalizaciji/nadzemnoj mreži stupova i neosvijetljenim nitima (dark fibre) Izdvojeni pristup lokalnim potpetljama na temelju svjetlovodnih niti (na razini distribucijskog čvora)

Izdvojeni pristup lokalnim petljama na temelju svjetlovodnih niti (P2P) VULA (P2MP) Bitstream (Ethernet razina) Bitstream (regionalna razina) Bitstream (nacionalna razina)

Vidi napomene 1), 2), 3), 4) i 5) na kraju tablice.

VDSL / FTTx

Pristup kabelskoj kanalizaciji / nadzemnoj mreži stupova i neosvijetljenim nitima (dark fibre) Izdvojeni pristup lokalnim potpetljama/petljama na temelju bakrene parice VULA Bitstream (Ethernet razina) Bitstream (regionalna razina)

Bitstream (nacionalna razina)

Vidi napomenu 1), 4), 5) i 6) na kraju tablice.

Bežične NGA tehnologije

Pristup antenskim stupovima
Pristup kabelskoj kanalizaciji/nadzemnoj mreži stupova

Pristup neosvijetljenim nitima (dark fibre) Bitstream

Vidi napomenu 7) na kraju tablice.

Kabelski NGA pristup (DOCSIS)

Pristup kabelskoj kanalizaciji/nadzemnoj mreži stupova

Pristup neosvijetljenim nitima (dark fibre) Bitstream

Vidi napomenu 8) na kraju tablice.

1) **VULA usluge (Virtual Unbundled Local Access, hrv. virtualni izdvojeni pristup lokalnim petljama)** u VDSL/FTTx i FTTH P2MP slučajevima tehnički odgovaraju usluzi bitstreama na DSLAM i OLT razini. U slučaju VDSL/FTTx mreža izgrađenih uz potpore, operator mreže je dužan VULA usluge ponuditi samo u slučaju da tehnički nije izvedivo pružanje usluga visokih brzina putem izdvojenog pristupa lokalnim potpetljama na temelju bakrene parice (npr. u slučaju primjene tehnike vektoriranja).

2) U slučaju projekata u kojima je izgrađena samo pasivna FTTH infrastruktura, operator mreže izgrađene uz potpore nije dužan pružati VULA usluge i usluge bitstreama (kao usluge na aktivnom sloju).

3) **Usluge izdvojenog pristupa lokalnim potpetljama na temelju svjetlovodnih niti** odnose se na pristup svjetlovodnim nitima unutar svjetlovodne distribucijske mreže (na razini distribucijskog čvora), u skladu s Pravilnikom o svjetlovodnim distribucijskim mrežama [19]. Ako su distribucijski i MPoP čvorovi smješteni na istoj lokaciji, usluge izdvojenog pristupa lokalnim potpetljama na temelju svjetlovodnih niti podudarne su uslugama izdvojenog pristupa lokalnim petljama na temelju svjetlovodnih niti.

4) **Usluge izdvojenog pristupa lokalnim petljama i potpetljama** moraju uključivati i mogućnost najma primjerenog prostora za kolokaciju mrežne opreme drugih operatora.

5) Terminologija korištena za usluge bitstreama sukladna je HAKOM-ovoj terminologiji korištenoj u regulatornim mjerama za mjerodavno tržište br. 5.

6) **Usluge izdvojenog pristupa lokalnim petljama i potpetljama, u slučaju VDSL/FTTx mreža izgrađenih uz potpore**, odnose se na izdvojeni pristup dijelovima pristupne mreže temeljenim na bakrenim paricama koji se koriste za pružanje usluga visokih brzina.

7) **Bitstream usluge u bežičnim NGA mrežama izgrađenim uz potpore** odnose se na bitstream pristup na razini pristupne radijske mreže, bitstream pristup na višoj razini mreže (jezgrena mreža) te bitstream uslugu jednostavne preprodaje.

8) **Bitstream usluge u kabelskim NGA mrežama izgrađenim uz potpore** odnose se na bitstream pristup na sloju pristupne mreže, bitstream pristup na višoj razini mreže (jezgrena mreža) te bitstream uslugu jednostavne preprodaje.

Sve obvezne veleprodajne usluge odabrani operator je dužan pružati u razdoblju od najmanje 7 godina od trenutka u kojem završi provedba projekta, odnosno od trenutka kad mreža izgrađena uz potpore postane operativna. Nakon proteka minimalnog razdoblja od 7 godina, odgovarajuće mjere veleprodajnog pristupa mogu biti zadržane ili izmijenjene, u slučaju da operator mreže bude proglašen operatorom sa značajnom tržišnom snagom, u okviru redovitih regulatornih analiza i mjera koje uobičajeno provodi HAKOM.

Koja su pravila prilikom određivanja i nadzora veleprodajnih naknada?

Postupak određivanja i nadzora veleprodajnih naknada obuhvaća i određivanje i nadzor pripadajućih uvjeta korištenja svih podržanih veleprodajnih usluga. Takvi uvjeti trebaju obuhvatiti tehničke specifikacije usluga i sučelja, detaljne specifikacije fizičkih lokacija i trasa izgrađene mreže te sve ostale komercijalne uvjete isporuke usluga. Sva relevantna pravila određivanja i naknadne kontrole veleprodajnih naknada i uvjeta specificiraju se već tijekom pripreme faze projekta (kroz PRŠI) te ih se staviti na uvid svim potencijalnim partnerima u projektu tijekom druge javne rasprave. U pravilu, vrijednosti veleprodajnih naknada i pripadajući uvjeti isporuke usluga u projektima trebali bi odgovarati vrijednostima i uvjetima isporuke istih ili usporedivih usluga u područjima u kojima operatori posluju pod uobičajenim tržišnim uvjetima, što obuhvaća i naknade i uvjete koji su propisani kroz regulatorne mjere HAKOM-a. Time se postavljaju jednaki uvjeti poslovanja za sve operatore na cijelom području Republike Hrvatske i izbjegava situacija u kojoj bi u različitim područjima vrijedili različiti veleprodajni uvjeti. Budući da je postupak određivanja odgovarajuće razine veleprodajnih naknada u projektima kompleksan i zahtijeva specifična znanja i iskustvo koje NP-ovi u većini slučajeva ne posjeduju, u postupak verifikacije veleprodajnih cijena i uvjeta u projektima uključen je HAKOM.

Kako izgleda postupak određivanja i nadzora veleprodajnih naknada?

Obveza je operatora mreže izgrađene uz potpore da predloži naknade i uvjete pristupa, u skladu s pravilima. Kao dio ove obveze, mrežni operator dužan je dostaviti prijedlog naknada i uvjeta pristupa HAKOM-u (uključujući detaljan opis metoda i/ili usporednih vrijednosti koje su primijenjene u izradi prijedloga), nakon čega će HAKOM dati svoje mišljenje na predložene naknade i uvjete. Nakon primitka HAKOM-ovog mišljenja, operator je dužan, ukoliko je to potrebno, uskladiti prvotno predložene veleprodajne naknade i uvjete prema primjedbama HAKOM-a. Nakon toga, ako su konačne veleprodajne naknade i uvjeti u potpunosti usklađeni s HAKOM-ovim primjedbama, NP-ovi smiju izdati konačno odobrenje predloženih veleprodajnih naknada i uvjeta operatora. Takvo odobrenje predstavljat će preduvjet da mreže izgrađene uz potpore postanu operativne, odnosno da se putem istih mogu pružati usluge.

Operator mreže izgrađene uz potpore predlaže naknade i uvjete pristupa za sve veleprodajne usluge koje će imati u ponudi (uz obvezne veleprodajne usluge, prijedlogom je potrebno obuhvatiti i sve ostale veleprodajne usluge koje će biti podržane na mreži izgrađenoj uz potpore).

Predložene veleprodajne naknade i uvjete, uz detaljno obrazloženje primijenjenih metoda i/ili usporednih vrijednosti, operator mreže izgrađene uz potpore treba dostaviti NP-u. Nadalje, NP je dužan prijedlog operatora proslijediti HAKOM-u. U roku od najviše 30 dana, HAKOM donosi mišljenje na predložene naknade i uvjete te ga dostavlja NP-u. U slučaju negativnog mišljenja HAKOM-a, tj. ako HAKOM smatra da je primijenjena metoda određivanja naknada i/ ili pripadajućih uvjeta pružanja usluga neodgovarajuća i da može značajno narušiti tržišno natjecanje, NP je dužan vratiti prijedlog operatoru na doradu. U tom slučaju HAKOM također može u svom mišljenju sugerirati operatoru alternativnu metodu ili primjenjiv skup usporednih vrijednosti za određivanje naknada i/ili predložiti primjenu alternativnih uvjeta pružanja usluga. Nakon dorade, operator je dužan prijedlog ponovo dostaviti NP-u, koji ga treba proslijediti HAKOM-u. U slučaju da HAKOM ponovo donese negativno mišljenje, NP je dužan konzultirati se s NOP-om te, uvažavajući mišljenje HAKOM-a, uz suglasnost NOP-a, donijeti konačnu odluku o naknadama i uvjetima pružanja veleprodajnih usluga na mreži izgrađenoj uz potpore. Na temelju konačne odluke NP-a određene naknade i uvjeti smatraju se obveznim za operatora mreže izgrađene uz potpore. Ponovljeni postupak podnošenja prijedloga operatora o naknadama i uvjetima treba biti završen u roku od najviše 45 dana od trenutka kada NP zaprimi dorađeni prijedlog od operatora: HAKOM je dužan donijeti mišljenje u roku od najviše 30 dana od trenutka zaprimanja dorađenog prijedloga od NP-a te, u slučaju negativnog mišljenja HAKOM-a o dorađenom prijedlogu, konzultacije između NP-a i NOP-a, uključujući i NOP-ov pristanak na veleprodajne naknade i uvjete, moraju biti završene u roku od 15 dana od primitka HAKOM-ovog mišljenja. U svim ostalim slučajevima u kojima NP zaprimi pozitivno mišljenje od HAKOM-a (ili nakon prve dostave prijedloga ili nakon dorade), NP smije odobriti veleprodajne naknade i uvjete za pristup mreži izgrađenoj uz potpore. NP nikako ne smije odobriti veleprodajne naknade i uvjete ukoliko prethodno nije pribavljeno pozitivno mišljenje HAKOM-a; ili, u slučaju negativnog mišljenja HAKOM-a na dorađeni prijedlog, NP ne smije odobriti veleprodajne naknade i uvjete bez pristanka NOP-a.

Odobrene veleprodajne naknade i sve pripadajuće uvjete operator je dužan formalno navesti u javno dostupnom dokumentu, koji odgovara standardnoj ponudi za veleprodajni pristup mreži izgrađenoj uz potpore.

Kako se vrši provjera veleprodajnih naknada i uvjeta?

Nakon inicijalnog odobrenja veleprodajnih naknada i uvjeta, isti moraju biti redovito naknadno provjeravani u svakom projektu. To je potrebno kako bi se obuhvatile sve promjene na tržištu, prvenstveno s obzirom na promjene veleprodajnih naknada i uvjeta u komercijalnim područjima, uključujući i promjene reguliranih naknada i uvjeta SMP operatora. Postupak naknadne provjere mora biti proveden najmanje svakih godinu dana, računajući od trenutka inicijalnog odobrenja veleprodajnih naknada i uvjeta.

Postupke naknadnih provjera potrebno je provoditi u razdoblju od najmanje 7 godina za sve veleprodajne usluge. Po isteku tog sedmogodišnjeg razdoblja, naknade i uvjete za usluge pristupa pasivnoj infrastrukturi (kabelskoj kanalizaciji, nadzemnoj mreži stupova, neosvijetljenim nitima, vanjskim kabinetima) treba i dalje provjeravati, budući da se te veleprodajne usluge moraju pružati bez vremenskog ograničenja. Postupke naknadne provjere dužni su pokrenuti NP-ovi. Sam postupak naknadne provjere treba biti proceduralno identičan prethodno opisanom postupku inicijalnog odobrenja naknada i uvjeta. Postupak naknadne provjere mora biti proveden i u slučajevima u kojima operatori mreža izgrađenih uz potpore smatraju da nema potrebe mijenjati naknade i uvjete pristupa, što treba biti verificirano od strane HAKOM-a. U skladu s odredbama ZEK-a sve sporove vezane za pristup mrežama izgrađenim uz potpore u sklopu Okvirnog programa rješavat će HAKOM. Također, HAKOM će pripremiti smjernice za tijela javne vlasti na lokalnoj razini kao NP-ove, s opisom načela veleprodajnog pristupa i određivanja naknada

Kako se određuje visina veleprodajnih naknada?

Naknade moraju biti određene primjenom sljedećih metoda, redom:

- metodom usporednih cijena, s obzirom na iste ili usporedive usluge koje se nude na ostalim područjima u Republici Hrvatskoj u kojima operatori posluju pod uobičajenim tržišnim uvjetima, uključujući i usluge koje pružaju SMP operatori i čije su cijene određene kroz regulatorne mjere HAKOM-a
- u slučaju da se iste ili usporedive usluge ne pružaju u Republici Hrvatskoj, metodu usporednih cijena potrebno je primijeniti s obzirom na iste ili usporedive usluge u državama EU-a, pri čemu valja voditi računa o svim razlikama i specifičnostima hrvatskog tržišta u odnosu na tržišta ostalih država EU-a
- u slučaju da naknade nije moguće odrediti metodom usporednih cijena prema istim ili usporedivim uslugama u Republici Hrvatskoj i zemljama članicama Europske unije, naknade je potrebno odrediti primjenjujući principe troškovne usmjerenosti, što može uključivati sve povezane metode, prema pravilima i s parametrima koje primjenjuje HAKOM u postupcima proračuna troškovno usmjerenih naknada.

Koji podaci vezani uz projekte izgradnje širokopojasne infrastrukture se moraju prikupljati i redovito objavljivati?

Sljedeći podaci o projektu izgradnje širokopojasne infrastrukture se kontinuirano prikupljaju i ažuriraju na mrežnim stranicama NOP-a:

- osnovni podaci o projektu:
 - Podaci o NP-u
 - obuhvaćeno ciljano područje
 - ime odabranog privatnog partnera
 - primijenjena tehnologija
- podaci o statusu projekta:
 - trenutna faza projekta (priprema, planiranje, izgradnja, rad)
 - poveznice na projektne aktivnosti koje bi trebale dobiti puni publicitet u vrijeme njihove provedbe, tj. javno savjetovanje na razini projekta i provedba nadmetanja
- financijski podaci o projektu:
 - ukupni troškovi ulaganja
 - traženi i isplaćeni iznos potpore
 - intenzitet potpore
 - vraćeni iznos potpore (u slučaju povrata potpore)
 - poveznica na odobrene veleprodajne uvjete i naknade (standardna ponuda)

Da li je moguće postupak javne nabave dijeliti na grupe?

U slučajevima u kojima NP smatra da je provedbu projekta potrebno podijeliti u više potprojekata koji se odnose na različite dijelove ciljanog područja projekta, postupak javne nabave za odabir operatora uputno je podijeliti u grupe, pri čemu svaka grupa odgovara određenom dijelu ciljanog područja projekta. Takva podjela je prikladna u slučajevima u kojima različiti dijelovi ciljanog područja nalažu primjenu različitih infrastrukturnih i tehnoloških rješenja. Pri tome, na temelju odredaba ZJN-a, NP-ovi mogu sklopiti ugovor o javnoj nabavi s različitim ponuditeljima za svaku pojedinu grupu ili s jednim ponuditeljem za sve grupe javne nabave. Ipak, pri eventualnoj podjeli javne nabave u grupe, potrebno je voditi računa da svaka samostalna grupa s pripadajućim područjem bude održiva cjelina u smislu mrežne infrastrukture, te da time ishod javne

nabave, prema kriterijima ekonomski najpovoljnije ponude, ne bude nepovoljniji nego u slučaju da postupak javne nabave nije bio podijeljen u grupe.

Koji kriteriji dodjele se koriste za odabir ekonomski najpovoljnije ponude?

Preporuča se sljedeći set kriterija za odabir ekonomski najpovoljnije ponude u javnim nabavama za odabir operatora u investicijskim modelima A i C:

KRITERIJ	OPIS
Traženi iznos potpora	Apsolutni traženi iznos državnih potpora kojeg je ponuditelj naznačio.
Vlastiti iznos sufinanciranja	Apsolutni iznos vlastitih investicijskih sredstava, mimo traženog iznosa potpora, kojeg će ponuditelj uložiti u projekt.
Vlastiti iznos predfinanciranja	Apsolutni iznos sredstava ponuditelja unutar traženog iznosa državnih potpora, koje operator može unaprijed osigurati tijekom provedbe projekta, do trenutka isplate čitavog iznosa državnih potpora NP-u.
Tehničke karakteristike ponuđenog rješenja	Više tehničkih kriterija, mogu obuhvatiti: <ul style="list-style-type: none">- standardiziranost tehnološkog rješenja (ITU-T, IEEE)- podržani kapaciteti (npr. po segmentu mreže, po korisniku, ukupno u području obuhvata projekta)- podržani kapaciteti u smjeru od korisnika prema mreži (upstream, uplink)- dodatnu podršku za ultra-brzi pristup (ako je relevantno).

Veleprodajni poslovni model	Ponuditelj koji će poslovati isključivo po veleprodajnom poslovnom modelu može dobiti dodatne bodove
Podržane veleprodajne usluge	Veleprodajne usluge koje će biti podržane, osim obvezno propisanih
Podržane maloprodajne usluge	Dodatne maloprodajne usluge, osim širokopojsnog pristupa internetu, koje će biti podržane (npr. TV, govorna usluga).
Iskustvo ponuditelja	Dosadašnje iskustvo ponuditelja u izgradnji i pružanju usluga putem širokopojsnih mreža (npr. broj aktivnih korisnika, broj kućanstava pokrivenih mrežom, duljina izgrađene mreže).
Rokovi izgradnje mreže	Razdoblje u kojem se ponuditelj obvezuje da će mreža biti izgrađena i operativna.

Odabir kriterija dodjele, uključujući i njihov relativni značaj, prepušta se vama. Jedino pravilo kojeg se morate pridržavati jest da traženi iznos potpora mora biti uključen u kriterije te da mora imati najveći relativni značaj u odnosu na sve ostale kriterije (preporučuje se primjena relativnog značaja s iznosom od 50% i više za traženi iznos potpora).

Na što treba obratiti pažnju prilikom analize zaprimljenih ponuda?

Pozornost je potrebno obratiti u sljedećim situacijama (za investicijski model A i C) :

- ako je broj zaprimljenih ponuda mali (npr. samo jedna ponuda)

U tom slučaju, morate provesti dodatnu analizu svih parametara u ponudama. To se posebno odnosi na traženi iznos potpora, koji, s obzirom na smanjenu kompetitivnost postupka javne nabave, može biti neproporcionalno visok u odnosu na ponuđeno infrastrukturno i tehnološko rješenje te razinu ponuđenih usluga, čime se dovodi u pitanje optimalnost trošenja sredstava državnih potpora. U ovom dodatnom postupku analize zaprimljenih ponuda trebete se konzultirati s NOP-om, te, prema potrebi, donijeti odluku o poništenju javne nabave, pri tome vodeći

računa o odredbama ZJN-a. Takav ishod postupka javne nabave može ukazivati i na to da kriteriji javne nabave nisu bili optimalno usklađeni, uključujući i specifikaciju tražene razine usluga, odnosno da primjedbe i komentari operatora tijekom javne rasprave nisu adekvatno uzeti u obzir.

- ponude operatora čije se ponuđeno tehnološko rješenje temelji na korištenju bežičnih tehnologija u dijelu radiofrekvencijskog spektra u kojem ti operatori posjeduju dozvole.

U tim slučajevima važno je ustanoviti prostornu ili populacijsku pokrivenost koju ti operatori moraju ostvariti u sklopu tih dozvola, a neovisno o Okvirnom programu izvjesno je da bi se ovakva situacija mogla dogoditi kod operatora koji posjeduju dozvole u dijelu spektra oko 800 MHz (digitalna dividenda), gdje operatori moraju ostvariti 50%-tnu zemljopisnu pokrivenost u određenom vremenskom razdoblju. U ovim slučajevima, radi provjere da li se obveze iz dodijeljenih radiofrekvencijskih dozvola preklapaju s planiranim infrastrukturnim i tehnološkim rješenjima, trebete se konzultirati s NOP-om i HAKOM-om, pri čemu HAKOM raspolaže s podacima o preuzetim obvezama operatora kojima su dodijeljene radiofrekvencijske dozvole.

Tko donosi Odluku o pokretanju projekta?

Nakon što je PRŠI odobren od strane NOP-a, možete pokrenuti provedbu projekta, odnosno započeti provedbu aktivnosti na projektu. Odluka o pokretanju provedbe projekta može biti formalizirana odgovarajućom odlukom, npr. aktom na razini predstavničkih i/ili operativnih tijela JLS-ova ili JRS-a, ovisno o administrativnoj praksi i pravilima unutar JLS-ova ili JRS-ova.

Kako se odabiru projekti za financiranje iz ESI sredstava?

Projekti će se odabirati sukladno kriterijima za odabir projekta u okviru Prioritetne osi 2 Informacijske i komunikacijske tehnologije koji su odobreni od strane Odbora za praćenja OPKK, a temeljem objavljenog poziva za dostavu projektnih prijedloga. Konačni cilj je odabranim projektom osigurati najbolju vrijednost za novac u smislu postizanja specifičnih ciljeva OPKK vodeći računa o svim koristima, troškovima i rizicima tijekom cjelokupnog životnog vijeka projekta.

Za svaki projekt biti će nužno pripremiti prijavnu dokumentaciju temeljenu na PRŠI-ju. Preduvjet za odabir svakog projekta je provjera usklađenosti projekta sa strukturnim pravilima Okvirnog programa koja se vrši u fazi odobrenja PRŠI-ja.

Što je prihvatljivi izdatak u kontekstu ESI fondova?

Glavni dokument koji definira okvir za definiranje prihvatljivosti izdataka je Pravilnik o prihvatljivosti izdataka relevantan za razdoblje 2014-2020. Poziv na dostavu projektnih prijedloga detaljnije će definirati pojedine kategorije prihvatljivih i neprihvatljivih troškova što se nakon dodjele Ugovora direktno primjenjuje i na sklopljeni Ugovor o bespovratnim sredstvima.

Kada se izrađuje detaljni projekt izgradnje širokopojasne mreže?

Nakon završetka postupka javne nabave u projektima koji se provode po investicijskim modelima A i C, može se pristupiti izradi detaljnog projekta izgradnje širokopojasne mreže, uz ishođenje svih potrebnih dozvola i suglasnosti, sukladno propisima iz domene prostornog uređenja i gradnje. U modelu A i C odgovornost za izradu detaljnog projekta je na strani privatnog operatora.. Kod projekata koji se provode po investicijskom modelu B, odgovornost za izradu detaljnog projekta izgradnje širokopojasne mreže je na samom NP-u, pri čemu se uobičajeno za izradu detaljnog projekta angažiraju specijalizirani vanjski suradnici putem javne nabave.

NP treba osigurati administrativnu pomoć u procesima pribavljanja potrebnih dozvola i suglasnosti, budući da tijela javne uprave u većini slučajeva obavljaju i poslove izdavanja dozvola iz domene prostornog uređenja i gradnje, odnosno suglasnosti se većinom odnose na upotrebu infrastrukture i objekata u javnom vlasništvu, što uključuje i postojeću infrastrukturu koja može biti korištena u projektu

Od čega se sastoji detaljni projekt?

Detaljni projekt obuhvaća dvije povezane cjeline:

- projekt širokopojasne mreže kao cjeline, s pripadajućim tehničkim specifikacijama i opisima koji omogućuju izgradnju samu mreže i uspostavljanje tehničke i operativne cjelovitosti mreže potrebne za njezin rad
- idejne, glavne i/ili izvedbene projekte za objekte telekomunikacijske infrastrukture, odnosno sve formalne projektne dokumente koji su potrebni za ishođenje dozvola iz domene prostornog uređenja i gradnje, a koji su preduvjet da se pristupi izgradnji objekata telekomunikacijske infrastrukture.

Kada se započinje s radovima na izgradnji mreže?

Početak aktivnosti na izgradnji mreže može uslijediti nakon pridobivanja svih potrebnih dozvola iz domene prostornog uređenja i gradnje te zatvaranja financijske konstrukcije

projekta, što uključuje odobrenje sufinanciranja projekta od strane Upravljačkog tijela/ Posredničkog tijela nadležnog za investicijski prioritet 2a OPKK-a te osiguranje sredstava za predfinanciranje i sufinanciranje izgradnje (od strane odabranog privatnog operatora u slučaju projekata koji se provode po investicijskom modelu A i C).

Završetkom aktivnosti na izgradnji mreže, morate provesti inicijalni postupak provjere potpora, koji se provodi zajedno s postupkom isplate sredstava od strane tijela SUK-a. Dužni ste konačne podatke o isplaćenim potporama u projektima dostaviti NOP-u. Sukladno pravilima o prikupljanju podataka o izgrađenoj elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi, operatori mreža građenih uz potpore su dužni relevantne podatke o infrastrukturi izgrađenoj u projektu dostaviti tijelima državne uprave nadležnim za upravljanje centralnim registrom elektroničke komunikacijske infrastrukture (Državnoj geodetskoj upravi), i HAKOM-u (kao što je propisanom ZEK-om).

Kad se odobravaju veleprodajni uvjeti i naknade?

Prije početka operativnog rada mreža građenih uz potpore, operatori mreža moraju ishoditi odobrenje veleprodajnih uvjeta i naknada, sukladno proceduri koja je propisana strukturnim pravilima Okvirnog programa. Odobrenje, uz prethodno mišljenje HAKOM-a, izdajete vi, prema potrebi i uz prethodnu suglasnost NOP-a. Odobrenje veleprodajnih uvjeta i naknada uvjet je da bi mreža postala operativna, odnosno da bi se putem nje mogle pružati usluge (bilo samo na veleprodajnom, ili i na maloprodajnom tržištu).

Postupak naknadne provjere veleprodajnih uvjeta i naknada potrebno je provoditi svakih 12 mjeseci od trenutka inicijalnog odobrenja veleprodajnih uvjeta i naknada. Operatori mreža građenih uz potpore su dužni podatke o veleprodajnim uvjetima pristupa mreži dostaviti NOP-u (kao standardnu ponudu), koji će na svojim mrežnim stranicama objaviti te podatke. Operatori su dužni objaviti izmijenjene standardne ponude prilikom promjena veleprodajnih uvjeta pristupa mreži.

Što je s projektima koji ostvaruju „neto prihod“?

Za projekte koje stvaraju neto prihode nakon po okončanju provedbe svih aktivnosti, prihvatljivi izdaci koji se utvrđuju za sufinanciranje iz europskih strukturnih i investicijskih fondova moraju se unaprijed umanjiti, uzimajući u obzir mogućnost ostvarivanja neto prihoda tijekom određenog referentnog vremenskog razdoblja (tzv. Ex ante procjena).

Neto prihod podrazumijeva pritek novca koji izravno plaćaju korisnici roba ili usluga proizvedenih u okviru projekta, kao što su troškovi koje izravno snose korisnici za uporabu infrastrukture, prodaju ili iznajmljivanje zemlje ili zgrada, ili plaćanja za usluge umanjene za operativne troškove i troškove zamjene opreme kratkog životnog vijeka koji nastaju tijekom odgovarajućeg vremenskog razdoblja.

Mogući neto prihod od projekta koji se sufinanciraju iz ESI sredstava mora se unaprijed odrediti prije odluke o financiranju kako bi se smanjili prihvatljivi izdaci projekta. To se čini ili primjenom fiksne stope neto prihoda za sektor ili podsektor koji se primjenjuje za taj projekt ili izračunom diskontiranog neto prihoda od projekta upotrebom metode koji propisuje Europska komisija delegiranim aktima.

U kontekstu dodjele državnih potpora za projekte izgradnje širokopojasne infrastrukture, za projekte u kojima iznos potpore veći od 25M EUR, potrebno je utvrditi neto prihod ex post te izvršiti povrat dijela bespovratnih sredstava ukoliko operator mreže ostvari veću korist od očekivane (prekomjerman promet ili dobit) koja je procijenjena ex ante.

Kako se provodi naknadni postupak provjere potpora?

Odstupanja od plana troškova i plana ulaganja projekta tijekom duljeg razdoblja njegove provedbe prvenstveno su rezultat nesigurnosti predviđanja tržišnih parametara, kao što su broj korisnika na mreži u odnosu na izgrađene kapacitete te ostvareni prihodi od usluga na mreži. Slijedom toga, naknadni postupak provjere potpora provodi se kako bi se utvrdilo da li je inicijalno dodijeljeni iznos potpora bio veći od stvarno potrebnog, zbog čega je potrebno izvršiti povrat prekomjernog dijela potpora. Naknadni postupak obavezan je samo za projekte u kojima je dodijeljeni iznos potpora bio veći od 10 milijuna EUR.

Međutim, u slučaju da se projekti s vrijednostima potpora većim od navedenog iznosa izvode po investicijskom modelu B, u kojem je tijelo javne vlasti odgovorno za upravljanje izgrađenom mrežom, nije potrebno provoditi ovaj postupak. U slučaju projekata u kojima je dodijeljeni iznos potpora veći od 10 milijuna EUR, privatni operatori moraju primijeniti načelo računovodstvenog razdvajanja, odnosno zasebno voditi računovodstvo za poslovne aktivnosti vezane uz izgradnju i upravljanje mrežom izgrađenom uz potpore, a radi olakšavanja provedbe naknadnog postupka provjere potpora. Operatori mreža izgrađenih uz potpore su dužni su vam barem jednom godišnje predati takva zasebna računovodstvena izvješća. U njima trebaju biti navedeni podaci o broju aktivnih korisnika na mreži, strukturi korisnika po skupinama (privatni, poslovni, javni), prosječnim prihodima po korisniku po kategorijama korisnika te financijskim pokazateljima neto dobiti ili gubitka. Analiza potencijalnog postojanja prekomjerno dodijeljenih potpora provodi se usporedbom pokazatelja broja korisnika i prosječnih prihoda po korisniku na mreži, prema polazišnim pokazateljima iz plana troškova i plana ulaganja koji je utvrđen nakon postupka javne nabave. Naknadni postupak provjere potpora potrebno je provesti na kraju sedmogodišnjeg razdoblja operativnog rada mreže.

U slučaju da je broj korisnika na kraju sedmogodišnjeg razdoblja operativnog rada mreže veći za 30% od polazišne vrijednosti, te da nije došlo do pada maloprodajnih cijena, zbog kojeg bi takvo povećanje broja korisnika za više od 30% financijski kompenziralo pad predviđenih prihoda, potrebno je provesti proračun

prekomjerno dodijeljenih potpora. Polazišna osnova za proračun treba odgovarati dijelu dobiti operatora koji je ostvaren na temelju korisničke baze iznad praga od 30%, u odnosu na inicijalno planiran broj korisnika na kraju sedmogodišnjeg razdoblja. Iz tako izračunatog dijela dobiti potrebno je sukladno udjelu potpora koji je definiran prilikom provedbe javne nabave izračunati proporcionalni udio dobiti, koji odgovara konačnom iznosu sredstava koja je potrebno vratiti. Iznos sredstava za povrat ne može biti veći od apsolutnog iznosa sredstava potpora koja su dodijeljena u projektu.

Tko je odgovoran za dokazivanje potrebe za povratom prekomjernih potpora?

Vi ste odgovorni za dokazivanje potrebe za povratom prekomjernih potpora, pri čemu HAKOM i NOP sudjeluju u ovom postupku kao tijela s nadzornom i korektivnom funkcijom.

Na kraju sedmogodišnjeg razdoblja, ako je provedba postupka naknadne provjere potpora obvezna (u slučaju da je dodijeljeni iznos potpora veći od 10 milijuna EUR), vi ste dužni, zajedno s operatorom mreže izgrađene uz potpore, pripremiti prijedlog analize iz koje je vidljivo postoji li potreba za povratom prekomjerno dodijeljenih potpora te, ako je relevantno, iznos potpora koje treba vratiti. Prijedlog analize potrebno je dostaviti HAKOM-u.

HAKOM će, u suradnji s NOP-om, donijeti mišljenje o toj analizi, pri čemu će u obzir uzeti i računovodstvena izvješća operatora, koja također trebate dostaviti HAKOM-u.

U slučaju da HAKOM donese pozitivno mišljenje o analizi povrata prekomjernih potpora, ovlaštene ste potvrditi iznos sredstava koji je operator mreže izgrađene uz potpore dužan vratiti, ukoliko je povrat potreban.

U slučaju da HAKOM donese negativno mišljenje o analizi povrata prekomjernih potpora, prijedlog analize, uz komentare HAKOM-a, vraća vam se na doradu. Dorađeni prijedlog ponovno se dostavlja HAKOM-u na procjenu.

Ako HAKOM donese pozitivno mišljenje o dorađenom prijedlogu, ovlaštene ste potvrditi iznos sredstava koji je operator mreže izgrađene uz potpore dužan vratiti, ukoliko je povrat potreban.

U slučaju da HAKOM opet donese negativno mišljenje, dužni ste, uzevši u obzir oba HAKOM-ova mišljenja, donijeti konačnu odluku o potrebi povrata potpora, te odrediti iznos sredstava za povrat, ukoliko je povrat potreban, uz prethodno odobrenje NOP-a.

Kako zadovoljiti strukturna pravila okvirnog programa?

Pravilo određivanja prihvatljivih područja

Pravilo ostvarenja značajnog iskoraka

Pravilo 100% mrežne pokrivenosti

Pravilo tehnološke neutralnosti

Pravilo natjecateljskog odabira

Pravilo korištenja postojeće infrastrukture

Pravilo veleprodajnog pristupa

Pravilo povrata prekomjernih potpora

Pravilo transparentnog izvještavanja

Kako bi se pojedinačni projekt bio prihvatljiv za dodjelu državne potpore i financiranje ESI sredstvima, tijekom životnog ciklusa projekta morate se pridržavati sljedećih strukturnih pravila:

Morate provesti detaljno mapiranje i analizu prostornog obuhvata u vašem području za sljedeće tri godine

Uz preliminarno mapiranje koje je izvršio HAKOM prikupljanjem podataka o stanju dostupnosti NGA širokopojsnog pristupa od svih operatora koji su aktivni na tržištu elektroničkih komunikacija u Republici Hrvatskoj, tijekom pripreme projekta morat ćete osigurati dokaze da je pružanje širokopojsnih usluga nedovoljno u odnosu na potrebe privatnih i poslovnih krajnjih korisnika, odnosno da su obuhvaćena ciljana područja projekta ona područja u kojima ne postoji odgovarajuća širokopojsna infrastruktura te niti jedan operator ne planira graditi širokopojsnu infrastrukturu u iduće tri godine.

Ti dokazi se prikupljaju kroz postupak drugog mapiranja. Ono se provodi prilikom utvrđivanja prostornog obuhvata korištenjem redovito ažurirane javno dostupne baze podataka Hakom-a te tijekom postupka javne rasprave pri čemu operatori imaju priliku izjasniti se o svojim planovima ulaganjima u ciljanom području u trogodišnjem razdoblju.

Vašim projektom se mora ostvariti minimalna razina podržanog širokopojasnog pristupa (ostvarenje značajnog iskoraka)

Minimalne brzine NGA širokopojasnog pristupa koje **moraju** biti podržane na mreži izgrađenoj uz potpore su sljedeće:

- Brzina prema korisniku (download) 40 Mbit/s
- Brzina od korisnika (upload) 5 Mbit/s

Podržane brzine NGA širokopojasnog pristupa (veće od minimalnih) mogu se formulirati i kao jedan od kriterija dodjele u postupku odabira ekonomski najpovoljnije ponude.

Vaš projekt mora zadovoljiti obvezu mrežne pokrivenosti na svim lokacijama potencijalnih korisnika (privatnih, poslovnih i javnih)

Kako bi se zadovoljili opći strateški ciljevi na nacionalnoj i razini Europske unije, potrebno je uključiti obvezu mrežne pokrivenosti na svim lokacijama potencijalnih korisnika. Prilikom utvrđivanja prostornog obuhvata projekata precizno se moraju odrediti svi potencijalni korisnici (privatna kućanstva-stanovi, gospodarski subjekti, javni korisnici) i njihove zemljopisne lokacije.

Vaša odluka o odabiru ponuditelja (privatnog mrežnog operatora) mora se temeljiti na natjecateljskom postupku odabira

Ukoliko se odabire privatni mrežni operator za izgradnju, održavanje i upravljanje širokopojasnom mrežom sam postupak odabira mora biti otvoren i transparentan, a u svrhu minimiziranja dodijeljenog iznosa potpora iz javnih sredstava.

Uz pridržavanje relevantnog nacionalnog zakonodavnog okvira vezanog uz javnu nabavu i primjenjivih načela (transparentnost za sve potencijalne investitore, jednak i nediskriminativan tretman svih ponuditelja) prilikom razrade kriterija ekonomski najpovoljnije ponude utvrđuju se kvalitativni kriteriji dodjele, pri čemu traženi iznos potpora mora biti jedan od kriterija te mora imati najveći relativni značaj u odnosu na ostale kriterije. Također je u investicijskim modelima A i C potrebno odrediti demarkacijske točke prema agregacijskoj mreži.

Vaša dokumentacija za nadmetanje u postupku javne nabave treba slijediti načelo „tehnološke neutralnosti“

- Dokumentacija za nadmetanje u postupku odabira ekonomski najpovoljnije ponude ne smije favorizirati ili isključiti pojedinačnu tehnologiju ili mrežnu platformu, odnosno potrebno je omogućiti svim ponuditeljima da u ponudama predvide implementaciju različitih tehnologija.
- Dopušteno je u natječajnoj dokumentaciji odrediti kvalitativne kriterije poput podržane brzine na NGA mrežama prema korisniku i od korisnika.
- Ovisno o razradi kriterija dodjele, ponuditelji mogu predlagati tehnologije koje smatraju najprikladnijima postavljenim zahtjevima.
- Na temelju objektivnih kriterija dodjele moći ćete odabrati optimalno tehnološko rješenje ili kombinaciju tehnoloških rješenja koji odgovaraju na postavljene zahtjeve.

Vaš projekt mora koristiti već postojeću infrastrukturu

Troškovi izgradnje mreže mogu se značajno smanjiti korištenjem već postojeće infrastrukture stoga je potrebno podržavati ponuditelje da koriste dostupnu postojeću infrastrukturu kako bi se izbjeglo dupliciranje resursa i u konačnici smanjio iznos javnog financiranja. Svaki zainteresirani ponuditelj koji posjeduje ili kontrolira infrastrukturu (neovisno o tome da li se infrastruktura koristi) u ciljanom području te koji želi sudjelovati u postupku nadmetanja mora zadovoljiti dva uvjeta:

- Dužan je informirati o statusu infrastrukture tijekom postupka javne rasprave
- Dužan je pružiti pravovremeno sve relevantne informacije ostalim ponuditeljima kako bi im omogućio uključivanje postojeće infrastrukture u njihove ponude

Vaš projekt mora zadovoljiti određene zahtjeve u pogledu veleprodajnog pristupa te određivanja naknade i kontrola naknade veleprodajnog pristupa

Kako bi se osigurala najveća moguća razina otvorenosti izgrađenih mreža, odnosno jednaki uvjeti tržišnog natjecanja za sve operatore te najveća moguća dobrobit za krajnje korisnike, za projekte financirane javnim sredstvima posredstvom državnih potpora propisuje se:

- Obvezni skup veleprodajnih uvjeta pristupa mreži,
- Postupci određivanja kontrole veleprodajnih naknada

Morate se pridržavati specifičnih zahtjeva za praćenje profitabilnosti projekta uz korištenje povratnog mehanizma

Obvezni ste pažljivo nadzirati provedbu projekta tijekom njegovog cijelog životnog ciklusa te tijekom profitabilnosti projekta kako bi se povratili prekomjerno isplaćeni iznosi potpora (iznosi potpora koji su veći od stvarno potrebnog). Za utvrđivanje najvišeg mogućeg iznosa potpore za prihvatljive troškove projekta predviđena je ex ante procjene neto prihoda prilikom pripreme poslovnog plana od strane ponuditelja (operatora). Iznos prihvatljivih troškova projekta se računa na temelju izračuna financijskog jaza (trenutna vrijednost investicijskog troška umanjuje se za trenutnu vrijednost neto prihoda od ulaganja za specifično referentno razdoblje) koji treba biti sadržan u poslovnom planu ponuditelja (operatora). Predviđena su dva postupka provjere potpora:

- Početni: nakon završetka izgradnje mreže s ciljem provjere stvarne razine investicijskih izdataka na izgradnji mreže u odnosu na investicijske troškove planirane tijekom pripreme projekta.
- Naknadni (isključivo ukoliko je za vaš projekt iznos potpore veći od 10M EUR): ex post provjere financijskih pokazatelja u sedmogodišnjem razdoblju operativnog rada mreže s ciljem provjere stvarnih neto prihoda u odnosu na procijenjene neto prihoda utvrđene ex ante tijekom pripreme poslovnog plana

Morate odgovoriti na specifične zahtjeve transparentnosti i izvještavanja

Kako bi se svim operatorima mogli imati saznanja o dostupnosti i mogućnostima pristupa infrastrukturi, dužni ste pružiti sveobuhvatan i nediskriminativan pristup podacima o projektu i izgrađenoj mreži. U tu svrhu, NOP je uspostavio središnju mrežnu stranicu na kojoj je sadržan cjeloviti tekst odobrenog Okvirnog programa. Kako se pokreću i provode pojedinačni projekti na razini NP-a, NOP redovito ažurira mrežnu stranicu s najnovijim podacima primjenjivima za svaki projekt koji se provodi u skladu s Okvirnim programom.

Također, dužni ste osigurati da operatori subvencioniranih mreža sve potrebne podatke o svojoj fizičkoj infrastrukturi (kabelska kanalizacija, stupovi, kabineti, neaktivna vlakna) dostave svim zainteresiranim stranama koje zatraže pristup tim podacima.

Korištene kratice:

EFRR - Europski fond za regionalni razvoj, strukturni fond Europske unije, isto što i EFRD

EIB - Europska investicijska banka (engl. European Investment Bank)

ESI - Europski strukturni i investicijski fondovi (engl. European Structural and Investment funds)

HAKOM - Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti,

IKT - Informacijsko komunikacijske tehnologije

JLS - Jedinica lokalne samouprave (grad ili općina)

JRS - Jedinica područne (regionalne) samouprave (županija)

JPP - Javno-privatno partnerstvo

NGA - Pristupne mreže nove generacije (engl. Next Generation Access networks)

NOP - Nositelj Okvirnog programa

NP - Nositelj projekta (nositelj pojedinačnih projekata unutar Okvirnog programa)

OPKK - Operativni program Konkurentnost i kohezija

PPDŠP - Prikaz područja dostupnosti

širokopojasnog pristupa (geoinformacijska aplikacija HAKOM-a)

PRŠI - plan razvoja širokopojasne infrastrukture

SMP - Značajna tržišna snaga kod regulacije tržišta

SUK - Sustav upravljanja i kontrole korištenja ESI sredstava